

CANADA.

Utgives hvarje torsdag i
Winnipeg, Man.

M. ZILLIACUS, Redaktör.

PRENUMERATIONSPRIS—
Helt år \$1.00
Halvt år 0.50
Fjärdels år 0.35
Helt år till Sverige 1.50
Halvt år 0.85
postporto inbegripet.

Lokalager önskas i alla svenska
samhälle och lännas god provision.

Kontrakt med korta och löstänkta
emottagas med tacksamhet.

Prenumerationsmedel böra skickas med
Post- eller Express Money Order eller
Registrerat brev till

CANADA.

Box 642, Winnipeg, Man.
Kontor: Harris Block, Rum. no 3.

Den välsignade skolförägar, som enligt alla rättänkande och normala människors förstånd nu är af förd, spökar ännu i Quebec, där den katolska kyrkan gör anspråk på att vara högste auktoriteten för hvad dess disciplin skola lära, höra, se och uttala sig för både i lekligt och andligt hänseende. Det är ingen hemlighet att kyrkans högste representant här, ärkebiskop Langevin, uppehåller striden endast för att få en del af de pennningar som af Manitobas regering utanordnas till skolans förvaltning, och att han ej kommer att gifva sig förr än det blir honom klart, att intet står att vinna. Det är emellertid föga troligt att Mr Greenway kommer att göra några andra eftergifter än de, som finnas i överenskommen mellan Mr. Laurier och honom sjelf.

Ärkebiskopen påstår och många med honom, att katolikerna äro berättigade till skilda skolor i likhet med de som existerade före 1890 och hvilka befunnos vara i hög grad missköta. Så snart förhållandet blef känt att dessa skolor ej sköttes i enlighet med gällande stadgar och förordningar, grep regeringen in för att reformera detta system, som låt en stor procent af landets ungdom växa upp i okunnighet om allt annat än vissa kyrkohistorier, presters rangordning etc. Om skolorna varit goda, skulle ej de fransktalande i provinsen stått så långt efter sina engelska medbröder i nästan alla afseenden. Om vi genomgå listan af affärsmän i Winnipeg i dag, huru många franska namn finna vi; huru många bland advokater o. s. v.? Det är visserligen sant, att ett antal finnas i regeringskontoren, men de tillsattes ej på grund af bättre insigter och förmåga utan fingroplatserna som belöning för valarbete för det parti som föll den 23 juni i fjor under sitt försök att förklara det Manitoba borde tvingas att resitueras gamla utdömda skolor och lemna kontrollen af allmänna medel i händerna på ett kotteri långskjortade prester i St. Bonifacio.

Skoluppörelsen, som gillats af de mera frisinnade bland de fransktalande katolikerna här i provinsen kommer att, så vida ryktet talar sanning, blifva en profveten för de sanne följarne af Roms lärosatser. Ärkebiskop Langevin ämnar nemligen förklara en hvar som gillar detta skolsystem, bannlyst samt utstöt ur kyrkans sköte. Då bannlysningarne för den katolsksinnade innehåller någonting fasansvärdt kommer det nog att medhafva den önsfärdiga verkan nemligen, att ingen vågar fritt uttala sig för den kompromis, som

ingåtts mellan de två liberala ledarne Laurier och Greenway. I hvilket fall som helst torde man dock kunna vara fullt övertygad om att Mr Greenway ej kommer att gifva vika och dymedels låta frågan om ungdomens uppfostran till nyttiga och bildade medborgare redigeras till lärandet af så många ännu böner och rangrullor.

Det här ifrågasatts huruvida en man, som sitter i lokala parlament, skulle förklarats ovärdig sitt säte i den händelse han gör konkurs. Lagen kräver ej någon viss föreskrifven rikedom för att vara valbar och därför bör ej heller konkursen förverka, men dessutom böra vi ihågkomma att, anskönt fallissemang i gamla landet har många obehag med sig, en man här endast spottar i näfvarne, tager nya tag och anses lika god, notabena om han ej lurat allt för många, oaktadt han varit medveten om sitt obbestånd.

Utförelsen af mejeriprodukter till England har enligt annat ställe i tidningen intagen uppgift ökat betydligt under 1896. Smär exporten har fördubblats och öst visar likaledes en betydande tillväxt. Det är att hoppas, att med lättnader, som föreslås af regeringen för export af dessa produkter, mejerihandlingen skall få ett stort uppsving. Fjärdels, ägg, frukt och andra produkter komma äfvenledes att göras mera bekanta och landet njuta stora fördelar deraf.

Hvad skola vi nu tänka om gubben Bore? Har han gifvit sig den och den på att frysa ihjel "flunsan" eller menas det, att vi ej skola inbilla oss, det vi hafva första klassens inveckling i vackert väder. Hvarför höll han sig ej lugnt kvar och rotade i Dakota och Minnesota samt stälde till tågblockader med mera annat småtredligt, som atföljer snöfall och kall nordavind?

Cuba. Upproret synes fortgå sin jemma gång trots insurentledaren Maceos död och allo åtgärder, som vidtagits af den spanske generalen Weyler. I Madrid synes man ena dagen vara villig att ingå på upprosmakarnes begäran och andra dagen skicka igen order till Weyler att skynda på med rebellernas underkufvande. Förenta Staternas hållning genant Spanien ej så litet, ty flere ångare lastade med vapen och ammunition för insurgenternas räknung hafva tillåtits lemna Förenta Staternas hamnar trots spanske ministrernas protester.

En mängd olika historier dyka upp angående de båda parternas grymma framfart. Weyler anklagas för att hjertlöst låta nedskjuta en hvar som är beväpnad, medan å andra sidan rebellerna utöfva ett guerilla krigs alla grymbeter. Utgången är ännu osviss och ingen vet när slutet kan väntas, ty Spanien ämnar tydligen ej gifva upp, ehuru rebellerna understödas af Förenta Staterna både med uppmantran och hjälp.

En korrespondent säger, att det skulle vara den största olycka om rebellerna segrade, ty de utgöras till största delen af mulatter med ingen eller ringa bildning. Han befärad fullkomlig anarki och beklagar att amerikanarne skola låta förläsa sig att af vinningslystnad förlänga det förödande kriget. Han påstår nemligen att, pennningar förstärkas insurgenterna af kapitalstarka människor i händelse Cuba lyckas frögöra sig från Spaniens herradöme.

SKANDINAVISKA NYHETER. SVERIGE.

Stockholm. Konungens julafva.—Till krympingen Per Erik Lundstedt i Gnarp har från konungens enskilda kassa öfverlemnats ett understöd af 25 kr.

De telegrafiska julkänningarna.—Julaftonen inlemnades i Stockholm 3,002 telegram, deraf å Centraltelegrafstationen 903, byrå vid Brunkebergsgatan 641, Karlavägen 341, Drottninggatan 338, Riddargatan 254, Jakobsgatan 216, Södermann 188, Kungsholmen 68 och Riddarholmen 53.—Till hufvudstaden ankommo 2,841 telegram. Hela expeditionantalet å centralstationen utgord 12,551 det största antalet som på en dag expedieras.

Fint skulle det vara. Tjenst flickan Maria Josefina Schellin, född 1875 i Södermanland, hade innehaft tjänst hos en familj boende i nr 15 Tunnelgatan. Hon skulle i de närmaste dagarna skrivas den 31 dec. i äktenskap med en timmerman, och för det hon skulle se riktigt fin ut, stal hon från sitt husebondefolk en guldring med å densamma infattade ädla stenar, till värde af 75 kr. Hon erkände och dömdes den 29 dec. af rådhusrätten till 4 månaders straffarbete och 1 års vanfräjd.

Den 29 dec. afled härstädes hofmarskalken och förste hofstallmästaren f. d. öfversten och chefen för Litregementets dragonkår Carl Wilhelm Sandels ut i en ålder af 78 år. Förste hofmarskalken Sandels var född den 1 oktober 1818 och son af den från sista finska kriget bekant fältmarskalken August Sandels. Sandels, som gjort utländsk krigstjänst, inleade sedan 1843 guldmedalj för tapperhet i fält.

Den sjuke prins Gustaf Adolf, kronprinsens äldste son, hade natten till den 30 dec. svåra plågor. Inflammationen hade spridit sig äfven till högra örat.

I Stockholms ransakningsfångelse förvaras f. n. en bråkig fångel sekund, som hittar på allehanda spratt, men inte af öfversvallande godt humör, utan blott för att tredskas. Här om dagen hade han fått i sitt hufvud, att han på morgonen icke skulle kläda sig. Han förmodade väl, att polisen skulle bli mycket ledsen deröfver. Då han skulle tagas in till nytt förhör på detekti va stationen, började han plocka af sig äfven underkläderna. Polismanen förstod honom det dumma i betoende, men det hjälpte ej — han hade foresatt sig att icke ta kläderna på. Under sådana förhållanden hade polisen icke annat att göra än att anmäla saken för en af detektivkommissarierna. Denne gaf till svar: "Tag bara in honom på stationen, så ska vi nog klä på honom!" När den tredskande börde detta vagnthän betänksam. Ty nakenhet och vinter passa icke väl ihop, och dessutom tänkte han på den löjliga figuren, han skulle göra på promenaden till polsen. När polsen tog hans underkläder på armen och gjorde tecken till uppbrött, tog karlen till bönboken och bad att återfå sina kläder. Han fick dem och tog på sig det nödvändigaste samt uppfordrade sig sedan som en anständig människa.

Jönköping. En eremit. I Drömminge by af Voxtorps socken i Jönköpings län fins ett original, en hemmasegare Nils Jansson, vanligen "Prestegårdens Nisse" kallad, som fått för sig att han icke bör lefva tillsammans med andra människor utan föra ett fullständigt enstöringslif, skrives till S. T. På sin hemmäsedel har han uppfört åt sig ett bräddskjal med en primitiv spisel, der han lever året om aldeles ensam i den förfärligaste osynlighet. Till för ett par år sedan hade han äfven en kreaturbesättning, men polismyndigheten i orten måste på grund af det djurplågeri, han bedref mot denna, göra slut på den födkroken. Nu lever mannen af fiske, och ofta tar han sin natthvila i eken. Den sista te gillar skulle ej vara nöjd med de kläder "Prestegårdens Nisse" bär. Kring byxbenen har han, för att nämna ett exempel, sytt segelgarnstumpar för att de skola blifva varmare. Han har stor skicklighet i en hel del yrken, men bryr sig icke derom, blott för att få vara i fred.

Landskrona. Efter långa år. Hit till staden anlände den 23 dec. en australisk guldgräfvare, hvars bekantskap med orten vittnade om hans skånska härkomst. I sitt modersmål var han dock skiljigen klen. Derpå må han ej heller undra, då det upplystes, att den 82 årige mannen allsedan sitt nionde år, då han gick till sjös, ej satt föjen på fädernesjorden. Rörande var att höra, huru frigt främlingen, som på en ång följt af år ej på minsta sätt låtit höra af sig, efterfrågade, om hans gamla moder ännu vore i lifvet. För att

Göteborg. Thure S., den glada skiltaren i Göteborg, har blifvit kommunalstämmeordförande. Man väntar med otålighet få höra Sigurd utnämnd till sundhetspolis på grund af hans bekantskap med skämd kalf, säger S. B.

Spårvägstrejk i Göteborg.—Den 29de Dec. utbröt strejk bland spårvägspersonalen i Göteborg. Sedan i somras har spårvägspersonalen påyrkat en löneförhöjning af 5 kronor i månaden. Den utgår nu med 70 kr. I månaden för kusk och 95 kr. för ordinarie konduktör, jämte uniform, hvartil kommer ett åldersstil

lägg hvar femte år af kr. 2.50. Den afhöjning ville man ha höjd till resp. 75 och 70 kr., hvarjämte ålders tillägget skulle bibehållas. Personalen har, som stöd för sina framställningar i ämnet, särskildt hänvisat till de stegrade lifsmedelsprisen.

Med Röntgens strålar anställes den 28 dec. i Göteborg ett lyckadt försök. En ung dam från trakten af Göteborg hade för någon tid sedan råkat trampa på en nål, hvilken inträngde i toten. Då nålen ut togs, befans hon vara afbruten, och man sväfvade i ovisshet om, huruvida återstoden satt kvar i foten eller icke. Efter en tids plågor var den unga damen nu så återställd att hon kunde gå. Nys nämnda dag fotograferades foten med Röntgens strålar, och på plåten framträdde tydligt bilden af det afbrutna stycket mellan två af ristens ben. Sedan nålens läge sålunda var bekant, kunde man med största lätthet utan att fotografering och endast med tillhjälp af den fluorescerande skärmen direkt med ögat iakttaga densamma.

Halmstad. En svår olyckshändelse på julaftonen inträffade i Enslöfs prestgård, i det kyrkoherde C. F. Meuller, som gått upp på loftet för att henta en sädesnek åt foglarna, trampade igenom det dåliga golvet och föll ned samt lilla skadade sig i fallet. Ena lärbenet afbröts och andra foten vrickades. Kyrkoherde Meuller, som vårdas af doktor A. Liedholm i Oskarström, torde någon tid kvarhållas i sängen. Guds tjänster under helgen ha i Hälj häraf förrättats af kandidaterna Sven Meuller, som till kyrkoherden, och A. Bogren i Bokhalt, skrives till Hälj lauds P.

Hudiksvall. För ett par månader sedan räddade reseinspektören J. Erikson härifrån staden från Hudiksvall med fara för sitt eget lif en ung dam i Göteborg från en överhängande fara under en åktur. Damen, som begärde och erhöi hr Eriksons adress, har nu ihågkommit sin räddare genom att låta tillstålla honom på julaften ett dyrbart guidur och en silfverdos med närslutna 200 kronor i guld. Å urets främre boett samt å dosan äro ingravade hr Eriksons initialer jemte datum, då olyckshändelsen skedde, och derunder namnet Viola.

Umeå. Baggböle, det bekanta Dicksonska sågverket, som egdes af Svartviks aktiebolag, hvars störste intressent är friherre O. Dickson, har med alla byggnader, vattenfall och fiske försäls till ett konsortium af personer från andra platser, med E. Unander-Scharin i Ume i spetsen. Köpesumman är omkring 120,000 kr. Hr Unander-Scharin har betingat sina medintressenter det vilko ret att först erbjuda Ume stad vattenfallet, dambyggnader och arbetsrebestäder för 55,000 kr. Kraften i fallet är 2,000 hästkrafter. Det är väl behöfligt i Umeå för lösning af frågor na rörande elektrisk belysning och vattenledning.—Som bekant var det den "sågverksamhet" Dickson bedref vid Baggböle, som skaffade epitetet "baggbölarne till världen."

Vexlö. Död under ett stjepligt vedlås anträffades den 21 december 16 årige tjänsteföringen Adrian Emanuelsson å Granströp i Asehöga socken, bördig från Svenshult i samma församling. Döden syntes ha varit så godt som ögonblicklig under det tunga vedlasset.

fa "jula" i sitt fädernesland, men mest för att om möjligt sammanträffa med henne hade han företagit den långa resan till Sverige från Australien, der han under de senare åren med god framgång idkat perlfiske. Den långväga mannens namn var Olof Nilsson från Giumslöfs församling.

Linde. En ny Flodagubbe. Väderleker under julevarande vinter och nästkommande sommar har en väderleksprofet, en torpare från Ländes socken, som visat sig minst lika sannspädd som Flodagubben och derfor kallas "andra Flodagubben", förutspått sålunda: mycket snö skule komma kort före julen; i julhelgen skola vi få bljdyder, sedan en förfärligt kall och regnig försommar; någon egentlig sommarvärme hafva vi ej att förvänta förr än i juli; eftersommarn blir torr och varm och hösten väcker.

Luleå. Slutet på en familjtragedi. I hotell Rosenqvist i Sollefte afhönde sig på julaften extra jägmästaren L. Dufvenberg lifvet genom att intaga opiodroppar. I bref till hustrun beklar han för "julkvapen". Han hade nemligen dömts till 2 månaders fängelse för misshandling af hustrun.

Malmö. En betydelsefull uppfinning har gjorts af en svensk, maskinchefen vid Helsingör skeppsvarf Karl Lundqvist, för några år sedan anställd som ritare vid Kockums varf och mekaniska verkstad i Malmö. Den går ut på en viktig förändring vid ångmaskinen, genom hvilken kolförbrukningen bringas ned till en sådan ringa mängd, att man för blott några få år sedan skulle ansett det för aldeles omöjligt. Uppfinningen består i införande af förvärmare i kondensationsmaskinen, hvarigenom återvinnes en betydande del af den ångan befintliga värmenämngden, som eljes skulle gått förlorad genom att öfverföras till kondensationsvattnet, och hvarigenom man blir i stånd att mata pannan med nästan kokande vatten.

Julpenningar från Amerika. Under den gångna delen af december månad upp till juldagen hade från Amerika genom utrikes post-anvisningsexpeditionen i Malmö till olika delar af Sverige afsändts 12,222 postanvisningar, representerande en sammanlagd summanlagd summa af 494,013 kr. 46 öre.

Oskarshamn. Olycka vid sprängning. Vid laddande af ett sprängskott den 22 dec. vid granitaktiebolagets stenhuggeri i Vänevik blefvo förmannen Sven August Olsson och arbetaren Nils Arvidson med anledning af att skottet exploderade svårt skadade. Båda de skadade, som afhöres till Oskarshamns lasarett hafva aflidit. Olsson var liförsäkrad för 2,000 kronor.

Umeå. Baggböle, det bekanta Dicksonska sågverket, som egdes af Svartviks aktiebolag, hvars störste intressent är friherre O. Dickson, har med alla byggnader, vattenfall och fiske försäls till ett konsortium af personer från andra platser, med E. Unander-Scharin i Ume i spetsen. Köpesumman är omkring 120,000 kr. Hr Unander-Scharin har betingat sina medintressenter det vilko ret att först erbjuda Ume stad vattenfallet, dambyggnader och arbetsrebestäder för 55,000 kr. Kraften i fallet är 2,000 hästkrafter. Det är väl behöfligt i Umeå för lösning af frågor na rörande elektrisk belysning och vattenledning.—Som bekant var det den "sågverksamhet" Dickson bedref vid Baggböle, som skaffade epitetet "baggbölarne till världen."

Vexlö. Död under ett stjepligt vedlås anträffades den 21 december 16 årige tjänsteföringen Adrian Emanuelsson å Granströp i Asehöga socken, bördig från Svenshult i samma församling. Döden syntes ha varit så godt som ögonblicklig under det tunga vedlasset.